

## บทที่ ๑

### บทนำ

#### ๑.๑ ความเป็นมา

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๒๑ กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะแต่ละประเภทขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ส่วนราชการมีการบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ โดยกำหนดว่า ต้องมีการเปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยของส่วนราชการที่มีงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อให้ส่วนราชการที่มีรายจ่ายต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะที่สูงกว่า ต้องจัดทำแผนการลดรายจ่ายต่อหน่วย

ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๑ กรมบัญชีกลางได้ปรับปรุงแนวทางการคำนวณต้นทุนผลผลิต โดยให้ส่วนราชการทบทวนกิจกรรมของทั้งองค์กร พร้อมระบุปริมาณและหน่วยนับของผลผลิตและ กิจกรรม ทำให้เกิดฐานข้อมูลต้นทุนในระดับผลผลิตย่อย และกิจกรรมย่อย ที่สามารถนำมาใช้ในการ วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลต้นทุนทั้งในองค์กรและระหว่างองค์กรได้ อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตและกิจกรรมระหว่างองค์กรได้อย่างถูกต้องนั้น จำเป็นจะต้องมีการ จัดทำพจนานุกรมกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีความเข้าใจถูกต้องตรงกันในความหมายของ กิจกรรม และส่งผลให้การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมทำได้อย่างถูกต้องบนฐานกิจกรรมเดียวกัน สามารถนำต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมมาเปรียบเทียบระหว่างองค์กรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตรงตาม เจตนารมณ์ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่ต้องการให้ เปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการสาธารณะประเภทและคุณภาพเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

#### ๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อให้มีพจนานุกรมกิจกรรมของภาครัฐ ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดกิจกรรม มาตรฐาน และทุกหน่วยงานมีความเข้าใจถูกต้องตรงกันในที่มาและความหมายของกิจกรรมมาตรฐาน

๑.๒.๒ เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบต้นทุนต่อหน่วยกิจกรรมระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

๑.๒.๓ เพื่อให้หน่วยงานนำพจนานุกรมกิจกรรมของภาครัฐไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงาน เช่น การเพิ่มหรือลดหรือยกเลิกกิจกรรม และนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงานวิชาการด้านต่างๆ

#### ๑.๓ ขอบเขตและข้อจำกัด

๑.๓.๑ พจนานุกรมกิจกรรมของภาครัฐจัดทำขึ้นโดยรวบรวมข้อมูลกิจกรรมของหน่วยงาน ภาครัฐเฉพาะส่วนราชการระดับกรม และหน่วยงานของรัฐสภา ไม่รวมองค์กรมหาชน หน่วยงานในกำกับ ของรัฐ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ กองทุนสาธารณะ ฯลฯ

๑.๓.๒ ข้อมูลในพจนานุกรมกิจกรรมประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนงาน กิจกรรมหลัก ผลผลิตหลัก ซึ่งนำมาจากเอกสารงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๕ และข้อมูล ศูนย์ต้นทุน กิจกรรมย่อย ผลผลิตย่อย ซึ่งนำมาจากฐานข้อมูลต้นทุนกิจกรรมของกรมบัญชีกลาง

๑.๓.๓ ข้อจำกัดในการจัดทำพจนานุกรมกิจกรรมของภาครัฐ ได้แก่ การมีข้อมูลกิจกรรมย่อย ไม่ครบถ้วน เนื่องจากส่วนราชการหลายแห่งอยู่ในระหว่างจัดทำ นียาม ความหมายของกิจกรรมย่อยยังไม่แล้วเสร็จ และมีหลายส่วนราชการที่เลือกไม่ดำเนินการคำนวณต้นทุน ทำให้ไม่มีข้อมูลกิจกรรมย่อยเช่นกัน

## ๑.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๔.๑ เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐในการทบทวนการกำหนดกิจกรรม และจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการ

๑.๔.๒ เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานกลางในการพิจารณาขุบเลิกภารกิจที่ซ้ำซ้อนกันในระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงวิธีการปฏิบัติการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๑.๔.๓ เกิดฐานข้อมูลกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวมของประเทศ ที่เชื่อมโยงไปยังข้อมูลต้นทุนกิจกรรม ต้นทุนผลผลิต หน่วยงานกลางสามารถนำข้อมูลต้นทุนกิจกรรมไปวิเคราะห์ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของภาครัฐว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ